2026-09-01

Gällande förkortningar och begreppsförklaringar /definitioner för Basunderhåll Väg

FÖRKORTNINGAR

ATK	=	Automatisk trafiksäkerhetskontroll
GCM	=	Gång-, cykel- och mopedvägar
LV	=	Landsväg/Vanlig väg
MLV	=	Mötesfri landsväg/Vanlig väg mötesfri
ML	=	Motortrafikled
MML	=	Mötesfri motortrafikled
MV	=	Motorväg
4F	=	Fyrfältsväg (Mittseparerad väg med två eller flera fält i varje riktning som inte är MV eller MML)
TC	=	Trafikcentral
TOPA	=	Trafikverkets olycksplatsarbetare
VViS	=	Väg Väder Informationssystem
ÅDT	=	Årsdygnstrafik, mått på medeltrafikflödet

BEGREPPSFÖRKLARINGAR/DEFINITIONER

Belagd väg
Med belagd väg avses vägar och GCM-vägar med slitlager som är cement- eller bitumenbundet samt stenlagda vägar.

Belagda ytor
Ytor med cement- eller bitumenbundet slitlager samt sten- och plattsatta ytor.

Blomsterlupin
Med blomsterlupin avses även sandlupin.

Bländskydd
Avskärmning av ljuset från mötande fordons strålkastare som åstadkommes med jordvallar, vegetation eller särskilt bländskydd.

Bullerskydd
Bullerskärm eller bullervall vars avsikt är att dämpa bullret från trafiken.

Busshållplats
Plats längs en väg utmärkt med hållplatsskylt. En busshållplats kan vara utformad med eller utan ficka och med eller utan plattform eller väderskydd.

Dag/dagar
Med ”dag” eller ”dagar” avses årets alla dagar inklusive lördag, söndag och helgdag om inget annat anges.

Djuphyvling
Vid djuphyvling eftersträvar man att skära ner till botten av potthål, korrugeringar och spår, dock aldrig djupare än slitlagrets tjocklek.

Entreprenör
Entreprenör betecknar en person eller ett företag som utför en entreprenad. Entreprenör ingår i begreppet leverantör.

Fasta hinder
Med fasta hinder avses alla markbundna hinder i vägområdet, både Trafikverkets- och annans egendom. För väg- och broräcken gäller att räckesståndare och förankringar är fasta hinder, räcket mellan ståndarna räknas dock inte som ett fast hinder.

Faunastängsel
Viltskydd i form av stängsel med mindre maskor nertill för att anpassas till respektive målart. Avsett för att hindra mindre, medelstora och större däggdjur från att komma in på vägbanan.

Framåtriktning/Bakåtriktning/Grenar
Med framåtriktning menas att vägen är mätt i en riktning.
Med fram- och bakåtriktning menas att en väg är mätt i båda riktningarna.

Med grenar menas en vägs av- och påfarter samt vägens längd i cirkulationsplatser mätt i en riktning.

GCM-vägar
Med GCM-vägar avses gångbanor och gång-, cykel- och mopedvägar invid och avskilda från vägar samt gång- och cykelpassager. I begreppet GCM-vägar innefattas även begreppet GC-vägar.

Gång- och cykelpassage
Plats där gående och/eller cyklister korsar körbana i samma plan. En gångpassage kan men behöver inte vara ett övergångsställe.

Jätteloka
Med jätteloka avses även tromsöloka.

Jättesliden
Med jättesliden avses även parkslide och hybridformer av slide.

Kantstolpe
Stolpar som används för att markera vägbanekanten och därigenom förbättra den visuella ledningen. De är försedda med reflexer och är antingen markförankrade eller fastsatta i ett räcke med reflexen i ett läge ovanför räcket.

Kantstolpsida
Längd sida med kantstolpar samt längd sida med räckesreflektorer i balk uppsatta istället för kantstolpar.

- LV och ML med kantstolpar/räckesreflektorer på var sida har två kantstolpsidor
- Mittseparerad väg med en rad med kantstolpar/räckesreflektorer i mitten samt kantstolpar/räckesreflektorer på var sida har tre kantstolpsidor
- Mittseparerad väg med två rader med kantstolpar/ räckesreflektorer i mitten samt kantstolpar/räckesreflektorer på var sida har fyra kantstolpsidor

Kantstöd
Kantstöd är det samlade begreppet för alla slag av låga stöd av granit, betong, asfalt m.m.

Normalt används vid väg- och gatubyggande stöd av betong spikat eller limmat på asfalt eller nedgrävt stöd av granit. Stöden har följande funktioner:
- skyddande av i första hand gående
- styrande/hindrande av olika trafikströmmar
- avgränsande mellan olika ytmaterial
- bortledande av ytvatten
- optiskt ledande av trafikströmmar
- avgränsande mellan allmän gata - privat mark
- orientering för synsvaga

Katastroföverfart
Anordning för utrycknings- och väghållningsfordon som måste vända på väg med två skilda körbanor.

Kommunikationsyta
Yta i vägområdet som knyter ihop olika sektionselement, ofta mellan GCM-väg och busshållplats eller GCM-väg och väg.

Krockdämpare
Energiabsorberande anordning som skyddar påkörande fordon från att träffa oeftergivligt föremål. Krockdämparen är inte en del av själva räcket, utan fungerar utan att vara anslutet till något bakom och den står på en egen betongplatta eller på egna ben.

Körbana
Del av en väg som är avsedd för trafik med fordon, dock inte cykelbana eller vägren. Uppställningsfält ingår inte i körbana.

Körfält
En körbana kan bestå av ett eller flera körfält. Kantlinje tillhör sektionselementet körfält.

Körfältskant
Den del av körfält som ligger mellan kantlinjen och närmaste hjulspår eller, när kantlinje saknas, delen av körfältet mellan vägbanekanten och närmaste hjulspår. För standardklasserna 4 och 5 är körfältskant delen mellan vägbanekanten och närmaste hjulspår.

Leverantör
Leverantör är en person eller organisation, oavsett juridisk form, som tillhandahåller en entreprenad, vara eller tjänst. Bland annat entreprenörer, konsulter eller andra aktörer som utför ett uppdrag/beställning för Trafikverket.

Markeringsstolpe
Med markeringsstolpe avses stolpe som används för att markera något inom vägområdet. Stolpen har inte standardiserat utseende.

Pollare
En vid marken fäst låg stolpe, som inte är kantstolpe eller markeringsstolpe.

Mittremsa
Skiljeremsa som åtskiljer vägbanor med motriktad trafik.

Närområde
Med närområde menas området utanför vägområdesgränsen, dock högst 50 meter.

Objekt
Med objekt avses plats med problem som föranleder åtgärd från entreprenören. Objektets utbredning är begränsad till ca 100 meter.
Om problem uppstår på samma plats efter 7 dagar räknas denna åtgärd som ett nytt objekt.

Plattform
Upphöjd yta för fotgängare vid busshållplats.

Rimfrost
Rimfrost likställs med is i standardbeskrivningen.

Räckesreflektor
Reflektorer som på olika sätt är monterad i vägräcke för att förbättra den visuella ledningen.

Sidoanläggning
Med sidoanläggning avses anläggningar för fordon och trafikanter utanför vägbanan.

Exempel på sidoanläggningar.

- Bussficka
- Bussvändslinga
- Driftvändplats (Sidoanläggning för vändning av underhållsfordon främst i anslutning till trafikplatser)
- Informationsplats
- Kontrollplats
- Katastroföverfart
- Parkeringsficka (P-plats)
- Parkeringsficka för servicefordon (t ex vid VViS och ATK)
- Rastplats
- Pausställe
- Samåkningsparkering
- Vändslinga
- Vändplats
- Väntslinga (för uppställning av underhållsfordon när bakomliggande fordon ska få passera)

Skadetillfälle
Med skadetillfälle avses det tillfälle skada eller hinder uppstår som föranleder åtgärd från entreprenören.

Skiljeremsa
Del av trafikeringsområdet som åtskiljer väg, gång- eller cykelbanor. Skiljeremsor indelas i mittremsor och sidoremsor.

Snödrev
Snödrev likställs med snöfall i standardbeskrivningen.

Snöfall
Nederbörd i form av snö, hagel eller snöblandat regn.

Standardvägmärken
Varnings, väjningsplikts, förbuds, påbuds och anvisningsmärken.

Startkriterium
Gräns för snödjup, ojämnhet och friktion då åtgärdstiden börjar räknas.

Statlig väg
Allmän väg där Trafikverket är väghållare.

Trafikeringsområde
Del av vägområde som enbart innehåller trafikytor, skiljeremsor och trafiköar (refuger).

Trafikolycka
Olycka där fordon eller trafikant har skadats i samband med kollision eller avkörning.

Trafikskada
Skada på Trafikverkets egendom som orsakats av fordon framfört av tredje man. Skador uppkomna genom slitage orsakade av trafiken som exempelvis nedtryckta stödremsor är inte att betrakta som trafikskada

Trumma
Med trumma avses även rör och ledning genom väg.

Viltstängsel
Viltskydd i form av stängsel som hindrar ren och större vilt (älg, hjort och rådjur) från att komma in på vägbanan.

Viltuthopp
Avser en konstruktion som underlättar för medelstora och större däggdjur att hoppa ut från vägområdet.

Väderskydd
Skydd för passagerare vid busshållplats.

Väg
För trafik iordningsställd del av vägområde eller annan kommunikationsyta. I väg ingår även vägbanan på broar och i tunnlar.

Vägarbetare
Med vägarbetare avses alla typer av yrkesarbetare som utför arbeten i entreprenaden.

Väganordning
Anordning som stadigvarande behövs för vägens bestånd, drift och brukande och som kommit tillstånd genom väghållarens försorg eller övertagits av denne (definition enligt Väglagen).

Vägbana
Med vägbana avses körbana samt eventuella vägrenar, uppställningsfält och cykelfält.

Vägklass
Vägar är klassade i vägklass 1, 2, 3, 4, 5 och GCM-vägar. Riktvärde för vägklassning framgår av tabellen nedan. Senast inmätt/beräknad ÅDT finns som information i NVDB på Trafikverkets hemsida.

Trafikflöde ÅDT	Vägklass i Standarbeskrivningen
>16000	1
8000 - 16000	2
1500 – 7999	3
500 - 1499	4
<500	5

Vilken klass en viss väg har framgår av förteckning under 6.9.

Väglängd
Väglängd, km väg, avser väglängden som framåtriktning och i förekommande fall bakåtriktning och grenar.

Exempel:
En 2-fältsväg på 10 km mäts i framåtriktning och blir 10 km väg, medan en motorväg mäts i fram- och bakåtriktning inkl. grenar. En enkel längd av 10 km motorväg och 2 trafikplatser med totalt 6 km grenar blir 26 km väg (10+10+6). Mötesfri landsväg och mötesfri motortrafikled mäts på samma sätt som motorväg.

Vägområde
Till vägområdet hör vägbanan, diken, slänter, sidoanläggningar samt övrig mark som tagits i anspråk för väganordningar.

Vägren
En del av en väg som är avsedd för trafik med fordon, dock inte körbana eller cykelbana.

Vägräcken
Exempel på vanliga räckestyper.

Stålbalkräcke
Stålbalkräcke kännetecknas av att de har en stålprofil som navföljare. De vanligast förkommande balkräckena är W-profil, Kohlswa och Skiljeräcken.

Skiljeräcke
Skiljeräcken har en stålprofil monterad ovanpå ståndarna. De vanligast förkommande skiljeräckena är Birsta 1P och Ellipsräcke.

Stållineräcke
Stållineräcke (eller vajerräcke) har 2, 3 eller 4 vajrar som löper mellan räckesståndare.

Rörräcke
Rörräcke kännetecknas av att de har en rörprofil som navföljare. Rörräcke består vanligen av 2 st rörformade stålprofiler.

Betongräcke
Gjuten betongkonstruktion placerad utmed väg som sidoskydd eller mellan körfält.

Åtgärdstid (vinteråtgärd)
- Maximal tid innan en åtgärd ska vara utförd på en yta där ett startkriterium uppfyllts.
- Maximal tid tills en yta har uppnått beskriven standard från det att regn eller snöfall upphört.

Åtgärdstiden är alltså densamma efter att ett startkriterium har uppfyllts som efter att regn eller snöfall har upphört. Det innebär att om en åtgärd pågår under snöfall och snöfallet upphör, så börjar åtgärdstiden att räknas på nytt från och med att snöfallet upphört.

Ört
Växt vars stam inte är förvedad och som vissnar under vintern.